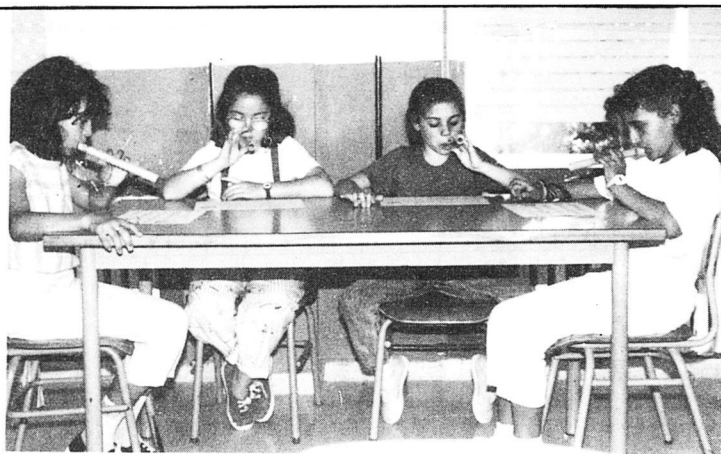

EL PERQUÈ I EL COM DE L'EDUCACIÓ MUSICAL

La música dins l'àmbit de l'EGB, comparteix amb altres matèries artístiques i l'Educació Física, el trist paper de ser situada al llindar de les activitats escolars, al graó inferior de les tasques curriculars. Marginada pel pes aclaparador dels criteris pragmàtics, la música es fa si hi ha algú que pugui fer-la, si queda temps, si no estorba el discórrer tranquil de l'horari, és a dir: quan tot el demés (el que és "important") ha trobat el seu temps i el seu lloc. I això, explícitament o implícitament, amb el vist i plau de les superiors instàncies escolars.

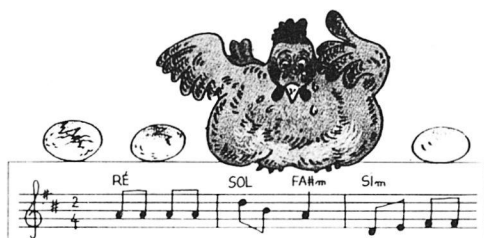
Malgrat la situació és necessari que els qui creim amb la capacitat formativa de la Música actuem i no ens cansem d'explicar, aclarir, justificar, argumentar i persuadir del perquè i el com de l'educació musical bàsica per a tots els ciutadans, tot i que ens sembli que, de moment, sia tal com fer retxes dins la mar.

Mantenir la música allunyada de la normal activitat de l'Escola Bàsica és contribuir a sotenir i refermar una determinada estructura social.

L'equivocada visió, que hi ha qui manté, de la Música com de camp reservat a uns privilegiats, concedeix un lloc preeminent a la inspiració, a la gràcia infosa, a l'especialíssima sensibilitat i a tot un rosari de conceptes que coincideixen en no considerar la possibilitat d'una pedagogia musical feta de raons, de programacions, de feina i aprenentatge. Segons aquest

criteri, la Història o la Química s'aprenen, en canvi la Música sorgeix espontània, es inútil l'esforç dels no escollits.

Fins a temps ben recents la Música ha tingut dins les societats occidentals un caire aristocràtic, com a exercici d'oci i de distinció dels selectes. Recordem com Baltasar Castiglione (1478-1529) a "El Cortesà" contempla entre les qualitats que han d'ornar el tipus ideal d'home benestant del Renaixement la de que sia també músic. Des d'aquesta perspectiva que encara arrossagam, la Música, creada o consumida, és fora de les possibilitats de la gran massa que ha de ser preparada per a la producció i no hi ha que perdre el temps en educar-la per l'oci.

Esdevé de tota evidència que si l'Escola Bàsica dóna suport de fet a aquestes idees, perpetua dins i des de l'àmbit escolar sistemes socials injusts.

Si ens situam a l'angle de la psicopedagogia, privar els infants d'una adient formació musical és matar d'arrel les possibilitats d'accedir a experiències que, integrant tot el ser, no tenen equivalència en les altres matèries. Una educació musi-

cal com cal implica tot el cos i les més altes regions de la intel·ligència. Si marginam la Música no diguem més que l'Escola vol donar una formació integral, ja que no permet que es desplegui la personalitat dels alumnes de tots els seus caires.

Es ben conegut que investigacions portades a termes a diferents indrets, principalment a Hongria, han demostrat que els infants que reben formació musical (escric formació no instrucció) aconseguixen un millor desenvolupament d'altres aspectes intel·lectuals: càlcul, seguretat d'elocució, atenció més sostinguda, memòria, creativitat així com més facilitat per els idiomes estrangers.

Els objectius de l'educació musical per i mitjançant la música, ultrapassen, com correspon a tota matèria formativa, els interessos estrictament musicals.

L'Educació del sentit del ritme, afavoreix el dinamisme, l'espontaneïtat, la precisió i coordinació de moviments.

La sensibilització de l'oïda, en afinar aquest sentit, ens ensenya a escoltar, acte ben difícil i diferent del d'oïr.

El coneixement de les obres universals de la Música, ens permet d'apropar-nos i aprofundir la comprensió de les diverses cultures i dels moments històrics que les

han generades.

La utilització correcta de la veu mitjançant el cant ens allibera dels problemes que comporta el seu mal ús i ens acostuma a una saludable i relaxant respiració.

Quana la didàctica, partir del principi de que el paper de la Música a l'Educació Bàsica és, com ja ha quedat assenyalat, eminentment formatiu i per tant s'ha d'esquivar tot intent d'instrucció tècnica que no sia fruit i corollari de profundes vivències anteriors. Es molt més important que l'infant faci seu, mitjançant l'escolta o la interpretació, un breu passatge de Mozart, que no que conegui tota la biografia del geni, o que sàpiga desxifrar-ne la solfa.

D'acord amb la pedagogia vigent l'ensenyament musical s'ha de fer de manera que estimuli ensems l'activitat física i la intel·lectual, la sensibilitat i la potencialitat creadora.

Un tarannà entusiasta del mestre és vital en l'ensenyament de la Música. El docent ha d'esser un convençut de la bellesa del nostre art i de la seva eficàcia a l'hora de la formació integral de l'alumne i ha d'esser capaç de crear un ambient de distensió i alegria perquè no més dins aquest marc es pot produir una activitat musical espontània i lliure.

Del ventall d'activitats que poden conformar un programa d'educació musical és preminent la cançó com a element d'integració i síntesi. Un cant és una unitat on hi convergeixen i per tant s'hi poden estudiar, el ritme, la melodia, l'harmonia, l'agògia, la dinàmica i la forma. Mai es recomanarà prou la pràctica del cant que a més té l'avantatge de que pot ser conduït sense gaire coneixements tècnics si hom és persona de bon gust i coneix bé la cançó. Tota cançó es pot relacionar amb les altres matèries curriculars, però destaquem que esdevé una eina preciosa cara a la pròpia llengua i als altres idiomes. Cal saber fer una bona se-

lecció de les cançons tenint cura que el repertori, ultra ser adaptat al nivells dels alumnes, resulti àgil, atractiu i variat.

L'audició de fragments musicals escollits i que el mestre conegui bé, és una altra activitat a l'abast de tot docent, seguint el principi que la forma més eficaç d'entendre la Música és familiaritzar-se en la seva escolta.

Les danses i exercicis de moviment corporal són excel·lents per a iniciar-se a les vivències rítmiques.

Pel que fa a la introducció de la lectura musical és una tasca desitjable que només es pot escometre si es donen dues condicions:

a) que els alumnes sien ben motivats degut a anteriors activitats vivencials.

b) que el mestre conegui les tècniques d'algún mètode actiu. L'ensenyament tradicional del solfeig és del tot negatiu per poc motivador i mancat d'interès.

La programació de l'educació musical hauria de superar la concepció del curs tancat (una hora, una aula, una classe) en favor de, per exemple, assistència a concerts (previ treball de preparació), intercanvis entre grups musicals de diferents escoles, oferir audicions als pares, etc.

Existeixen al comerç a més de llibres, altres materials, com discs, cassettes, cançoners, etc. que poden ajudar al mestre interessat a fer un ensenyament alhora formatiu i engrescador.

Baltasar Bibiloni

GAT. 725 C/31 DICIEMBRE, 12 Tels. 20 46 00-20 45 02-03

PALMA DE MALLORCA

L'AGENCIA AL SERVICI DEL POBLE MALLORQUI